

שמיטה תשע"ה

שמיטה שלזבים אוהבים

פעילויות חוייתיות ותכניות לימוד
להטעמת ערכי השמיטה לתלמידי החמ"ד
מוגש מטעם מכון התורה והארץ

קרבה שנת השבע

מורים ומחנכים יקרים,

אנו שמחים להגיש לפניכם תכניות חינוכיות לשמיטה מבית 'מכון התורה והארץ'. תכניות אלו נבנו בשיתוף של אנשי חינוך ורבנים על מנת לחבר את התלמידים לשנת השמיטה, לערכיה ולמצוותיה. אנו מאמינים כי לימוד הבא מתוך חוויה יוצר סקרנות, מופנם בקלות ומשאיר רושם לשנים רבות.

מכון התורה והארץ חרת על דגלו את המצוות התלויות בארץ, ועוסק במחקר, פיתוח דרכי יישום, חינוך והסברה לילדים, נוער ומבוגרים. נשמח להעמיד לרשותכם את הידע והניסיון שלנו במהלך השמיטה ובכל זמן אחר.

שנזכה לשנת שמיטה פורה ומשמעותית.
בברכת התורה והארץ
צוות מכון התורה והארץ

תוכן עניינים:

תכנית לימוד לחמ"ד

- 3.....חוברות
- 4.....אתר מלווה

פעילויות חוץ

- 5.....לכיתות א'-ו'
- 6.....לכיתות ז'-יב'

פעילויות פנים

- 7.....לכיתות א'-ו'
- 8.....לכיתות ז'-יב'

עזרים חינוכיים

- 9.....אודיו ויזאולי
- 10.....ספר ילדים

- 11.....העשרה למורה

ושבתה הארץ

תכנית הלימודים לשמיטה נבנתה על ידי הצוות החינוכי של מכון התורה והארץ, בשיתוף רבנים ואנשי מקצוע. את החוברות לתכנית כתב הרב עמוס מיומן, מחבר פרקי הלכה לתלמיד והן מאושרות ע"י משרד החינוך לתכנית הלימודים של החמ"ד.

החוברות מבארות את עיקרי הלכות שמיטה לתלמידים באופן בהיר וקליט. ומתרגלות את החומר הנלמד על ידי שאלות חזרה, משימות, תרשימים, חידות ותשבצים. החוברות כוללות סיפורים המוסיפים נקודת מבט אמונית ומוסרית על השמיטה, ומלוות באיורים ותמונות להמחשת המושגים הנלמדים. החוברות שזורות בהפניות לאתר המלווה - 'שמיטת הארץ'.

ושבתה הארץ ז' - ט'

ושבתה הארץ ה' - ו'

ושבתה הארץ ג' - ד'

ושבתה הארץ א' - ב'

שמיטת הארץ - אתר מלווה לתכנית הלימוד

אתר שמיטת הארץ הוא אתר לימודי-חוויתי המאפשר לילדים לשחק, לתרגל וללמוד על העקרונות ההלכתיים והרעיוניים העומדים מאחורי שנת השמיטה. האתר נבנה על ידי מכון התורה והארץ, כחלק מתכנית הלימוד לחמ"ד בנושא שנת השמיטה.

מה באתר?

- שיעורים אינטראקטיביים המלמדים ומתרגלים בצורה חווייתית את עקרונות השמיטה ההלכתיים והרעיוניים.
- משחקים מאתגרים ומהנים לתרגול ויישום של העקרונות שנלמדו בשיעורים.
- סרטים וסרטונים המדגימים וממחישים נושאים ומושגים מעולם החקלאות וההלכה בשנת השמיטה.
- למורה: מערכי שיעור, מקורות ודפי עבודה לשימוש חופשי, המערכים מקיפים את נושא השמיטה מהיבטים הלכתיים ורעיוניים.

מרכז מבקרים - "חוויה בשמיטה" תכנית לתלמידי בית ספר יסודי

אפשר ללמוד על השמיטה בביתה
ואפשר להפוך את זה לחוויה...

סיורי טרקטור בשדות ומכש
עם חקלאי "אוצר בית דין"

בניית עציצים בחממה
להדגמת "מצעים מנותקים"

פעילות קבוצתית בסגנון ODT
בנושא השמיטה

מיצג אור קולי ובסופו משימה

התנסות בעבודות החווה
המותרות בשמיטה: רעיית צאן,
איסוף ביצים ללול ועוד.

כתבי חידה בתערוכה פעילה
השמיטה מאז ועד היום"

אתר קצוות בשטח: פארק חבלים אתגר, מעגל מתופפים,
תחרות "מאסטר שף", פינת ליטוף,
"אפקט הפחד" בבית הזוחלים ועוד.

*הפעילות משולבת במסלול הליכה במסגרת תכנית הליכה

בלב הכפר הירוק, בתוך חווה חקלאית
גדולה, שוכן לו מרכז מבקרים פעיל
"חוויה בשמיטה"

קחו את התלמידים למסע של כיף ולימוד
במעגל תחנות פעילות, ותנו להם להיות,
ליום אחד, חקלאים בשנת השמיטה.

את השיעור הזה הם יזכרו גם בשמיטה הבאה

היכן מומינים?

מיקום הפעילות

למי מיועד?

מכון התורה והארץ
08-6847325

הכפר הירוק

כיתות א' - ו'

מרכז מבקרים - "חווייה בשמיטה" תכנית לתלמידי חט"ב ותיכון

3, 2, 1 צאו לדרכך!

חווייה בשמיטה

מסע אתגרים

**משימות, כתיב חידה ויצירה,
בשילוב למידה חווייתית על שנת השמיטה,
והכל בלב חווה חקלאית גדולה.
הקבוצות יתחרו בסבב תחנות
הכרוש בכל שטח החווה,
כדי לפצח את כתב החידה של שנת השמיטה.**

- סיור ממונע בפרדסים ובשדות ומפגש עם חקלאי "אוצר בית דין"
- בניית מערכות הידרופוניות להדגמת "מצעים מנותקים"
- פעילות זיסט קבוצתית "עניין שמיטה"
- חממת תצוגה לשיטות גידולי ירקות המותרים בשמיטה
- למידה והתנסות בעבודות חקלאיות המותרות בשמיטה
- מיצג אור קולי ותערוכה פעילה "השמיטה מאז ועד היום"
- אפקט הכחד - מתמודדים על הרמז הבא בבית הזוחלים
- על הגובה - משימה קבוצתית על גשרי חבלים
- הפעילות משולבת בטויל שטח אתגרי בגנים הלאומים, במסגרת תכנית הליבה.

את השיעור הזה הם יזכרו גם בשמיטה הבאה

שמיטה אצלכם בכיתה מדרשת התורה והארץ

מדרשת התורה והארץ לראות, ללמוד, להעריג!

עניין שמיטה

מביאים את השמיטה
אליכם לכיתה

פעילות חווייתית ללימוד והמחשה של ענייני השמיטה:
מבחן האמונה בשנת השמיטה, קדושת ארץ ישראל,
דיני פירות שביעית, מלאכות השמיטה, ועוד נושאים
חשובים שיועברו לילדים באמצעים חווייתיים.

- הצגה בשיתוף הילדים.
- כתיבי חידה ומשחקי קבוצה תחרותיים.
- סיפור בטעויות ומשחק מצבים.
- המחשה של פתרונות חקלאיים המותרים בשמיטה.
- סרטון סיכום

הפעילות מותאמת לפי גילאים: גן, א'-ג', ד'-ו'.
משך הפעילות: שעה. לגנים: שעה.

נשמח לראות אתכם ביום האגונון בעולות.

דבר השמיטה הרצאות לנוער ולמורים

בע"ה

לאחר 2000 שנות גלות, עם ישראל שב לארצו, אנחנו זוכים לנהל מדינה, צבא, כלכלה - חיי אומה. יותר מכך, אנו זוכים לקיים את המצוות התלויות בארץ ובראשם, את שנת השמיטה.

"דבר השמיטה"

סדרת הרצאות העוסקות ברעיונות הרוחניים, ההלכתיים והלאומיים
העומדים מאחורי שנת השמיטה.
ההרצאות מועברות על ידי רבני מכון התורה והארץ, ומשולבות
בסרטונים, מצגות ואפשרות לסיורים לימודיים.

מיועד לקהל נוער ומבוגרים.

צרו קשר עוד היום!
ונשמח לפרט ולספר לכם על כל התוכניות.

מדרשת התורה והארץ
08-6847325

אצלכם בבית הספר

כיתות ז' - יב'
ולקהל מבוגרים

לומדה - עניין שמטיטה

לומדה הבנויה משיעורים אינטראקטיביים ומשחקי מחשב חווייתיים לילדים, העוסקים בהלכות השמיטה, טעמיה ומקורותיה. הפקה חדשה וצבעונית למשחקים ולשיעורים.

מכון התורה והארץ
08-6847352

כיתות א' - ח'

סדרת דרמה עלילתית לילדים

הסדרה מתרחשת לפני קום המדינה, במושבה עברית צעירה ושמה עקרון (לימים מזכרת בתיה). גיבורי הסדרה מתמודדים עם האתגרים והקשיים שהיו מנת חלקם של המתיישבים הראשונים. כשמגיעה שנת השמיטה הם נדרשים לשאלה - האם עליהם לקיים את השמיטה ככתבה? או שעליהם להמשיך בעבודה כדי לאפשר את קיום היישוב הצעיר? סיפור של אמונה, אהבת הארץ ואהבת תורה, בהפקה צבעונית ועשירה שתיקח את הילדים למסע בעקבות השמיטה. מופק בשיתוף ערוץ מאיר לילדים. עקבו אחר הפרסומים.

משבע עד שבעים ושבע - סיפור לשמיטה

יענקלה בן השבע, זוכה לעלות לארץ עם סבו בעלייה הראשונה ונאלץ להשאיר מאחוריו חלק מבני משפחתו ובהם סשה, בן דודו האהוב. לאחר שבעים שנה, כשיענקלה הוא כבר סבא לנכדים, הוא מקבל הודעה משמחת, בן דודו סשה עולה לארץ. הסיפור מתרחש בין שנת השמיטה הראשונה של יענקלה כילד בן שבע, לבין שנת השמיטה העשירית שלו בארץ, כשהוא בן שבעים ושבע. הסיפור שוזר בתוכו את ערכי השמיטה ומצוותיה בדרך חווייתית ומרתקת, וממחיש את קדושת הארץ דרך שנת השמיטה.

מכון התורה והארץ
08-6847352

ילדי גן - כיתות ו'

ספר קומיקס עלילתי לילדים

אורי בן ה-13, גיבור ספר הקומיקס 'למכירה', יוצא למאבק על ביתו. בניסיונותיו למנוע את מכירת הבית שגדל בו, הוא נחשף למושגים חדשים מעולמן של המצוות התלויות בארץ, נפגש עם דמויות צבעוניות ולומד על ייחודה וקדושתה של אדמת ארץ ישראל.

חדש מ 'מכון התורה והארץ'

'למכירה'

ספר קומיקס עלילתי השזור במושגים מעולמן של המצוות התלויות בארץ
כתבה ואיירה: דקלה שגיב
מתאים לגילאי 5-105

ככה אני אוהב ללמוד
מכון התורה והארץ לילדים

העשרה ועיון למורה לשנת השמיטה

שמיטה למבוגרים באתר 'למעשה'

לקראת השמיטה הוקם באתר 'למעשה' אתר הבית של מכון התורה והארץ, מדור מיוחד שעוסק בשמיטה מהיבטים רוחניים, הלכתיים ומעשיים.

מה במדור?

מאמרים- העוסקים בבירורים רעיוניים והלכתיים בנושא השמיטה, להעשרת הידע ולהעמקת הלימוד.

מדריכים- מדריכי הלכה מחולקים למפתחות, בכל תחומי השמיטה: צרכנות, קדושת הפירות, טיפול בגינות, חקלאות, ועיקרי ההלכה בשפה בהירה ומצטית.

מאגר שו"ת- מאגר שאלות ותשובות רחב המכיל עשרות תשובות תמציתיות לפי נושאים.

www.toraland.org.il

מערכי שיעור ודפי עבודה לשמיטה

מאגר דפי מקורות, מערכי שיעור ודפי תרגול באתר שמיטת הארץ. חומרי הלימוד מחולקים לפי נושאים וקטגוריות, בהתאמה לכיתות השונות ניתן לחפש בקלות את הנושא הרצוי, להוריד או להדפיס לשימוש חופשי. חומרי הלימוד נכתבו על ידי רבני מכון התורה והארץ והצוות החינוכי.

Shmita.toraland.org.il בקטגוריית הורים ומחנכים.

מכון התורה והארץ

שבי דרום ד.ג. הנגב | מיקוד: 8536500

טל: 08-6847325 פקס: 08-6847055

דוא"ל: Machon@toraland.org.il

אתר הבית: www.toraland.org.il

אתר שמיטה לילדים: shmita.toraland.org.il